

به نام خداوند مهربان

یهودا

دینی که در راه شیطان قدم برمی دارد

کاری از

One Book

مقدمه

یهودیان به عبری: **יְהוּדִים** گروهی قومی مذهبی نشأت گرفته از بنی اسرائیل، یا عبرانیان خاور نزدیک باستان است. قومیت، ملت و دین یهود شدیداً با یکدیگر در پیوندند و یهودیت آیین سنتی ملت یهود است که عمل به مناسک آن از حالت شدید تا عدم عمل متغیر است.

پیروان یهودیت چه نو کیشان و چه افرادی که از نژاد یهود هستند یهودی خطاب می‌شوند.

بر اساس نظر یهودیان، نژاد آنها به شه پدران کتاب مقدس ابراهیم، اسحاق و یعقوب و شه مادران سارا، ربکا، لیه و راحیل باز می‌گردد. یعقوب و خانواده اش به مصر قدیم مهاجرت کردند بعد از اینکه توسط یوسف که وزیر مصر بود دعوت شدند. بازماندگان آنها بعداً توسط مصریان به اسارت گرفته شدند و توسط موسی از اسارت نجات یافتند. این اتفاق در قرن ۱۳ قبل از میلاد رخ داده است. یهودیان امروز تنها بازمانده از قبایل یهودا و شمعون و کمی از قبیله بنیامین و لوی هستند که همگی با هم پادشاهی یهودا را تشکیل می‌دادند. از باقیمانده بقیه قبایل اسرائیل که به ده قبیله گمشده معروفند اطلاعاتی در دست نیست.

یهودیت بر خلاف اسلام و مسیحیت دارای ارتباط شدیدی بین نژاد، ملیت و دین است. در دین یهودیت گرویدن مورد استقبال نیست و امری بسیار مشکل دانسته می‌شود و معمولاً تنها در زمانی انجام می‌شود که یک یهودی بخواهد با یک غیریهودی ازدواج کند.

قوم یهود از زمان نابودی معبد سلیمان در سال ۷۰ بعد از میلاد دارای کشوری واحد نبودند و تنها پس از تشکیل کشور اسرائیل امروزی دوباره دارای یک کشور شدند. از زمان تشکیل کشور اسرائیل قانونی به نام قانون بازگشت ایجاد شد که به هر یهودی از هر جای دنیا اجازه بازگشت به سرزمین اسرائیل را می‌دهد. اسرائیل تنها کشوری در دنیا است که یهودیان دارای اکثریت جمعیت در آن هستند. اجداد یهودیان تنها دوبار در تاریخ خود دارای کشور مستقل بودند. اولین بار در زمان تأسیس پادشاهی اسرائیل به وسیله طالوت و بعد داوود و سلیمان و بار دوم در زمان پادشاهی هاسمونیان در بین سالهای ۱۴۰ تا ۳۷ قبل از میلاد.

یهودیان به طرز شگفت آوری مورد نفرت تمامی اقوام دیگر بودند و بارها در طول تاریخ به صورت دسته جمعی مورد آزار قرار گرفتند. از این رو جمعیت آنان در طول تاریخ دچار تغییرات زیادی شده است.

در زمان جنگ جهانی دوم جمعیت یهودیان به بیشترین حد خود که حدود ۱۶,۷ میلیون نفر بود رسید ولیکن بعد از واقعه هولوکاست

درصد زیادی از یهودیان از بین رفتند و جمعیت یهودی دوباره کاهش یافت. در سال ۲۰۱۲ تخمین زده می‌شود که جمعیت یهودی دنیا ۱۳,۷۵ میلیون نفر است که کمتر از ۰,۲٪ جمعیت دنیا می‌باشد. ۴۳٪ تمامی یهودیان دنیا در اسرائیل هستند و ۳۹٪ در ایالات متحده زندگی می‌کنند. بقیه یهودیان بیشتر در اروپا و کانادا ساکن می‌باشند. این اعداد فقط افرادی هستند که خود هویت خود را یهودی میدانند و شامل افرادی که به هر دلیل مایل نیستند خود را یهودی بدانند نمی‌شود. تخمین دقیق جمعیت یهودی دشوار است و فقه یهودی همه کسانی که خود را یهودی میدانند یهودی نمیداند. (ببینید: چه کسی یهودی است؟)

عبری زبان سنتی یهودیان و زبان رسمی اسرائیل است و بسیاری از یهودیان حتی در پراکندگی کشورهای دیگر این زبان را می‌آموزند، بجز عبری زبان‌های ییدیش، لادینو، گویش بخارائی، تاتی دربین برخی یهودیان رایج است.

در سال ۵۳۹ پیش از میلاد کوروش به یهودیان آواره اجازه داد تا به اورشلیم باز گردند و در آنجا آزادانه برای خود کنیسه بسازند.

معنای کلمه یهود

واژه یهود در کتاب مقدس به معنی هم قوم یهود و هم سرزمین یهودا است. واژه یهود از لغت آرامی یهودای که از ریشه عبری لغت یهودی יהודה است گرفته شده است. در کتاب مقدس به قوم یهودا، یهودیم יהודים اطلاق می‌شود. این نام از فرزند چهارم یعقوب که نامش یهودا بود گرفته شده است.

تفاوت یهود و بنی اسرائیل

در کتاب مقدس یعقوب با نام دیگر اسرائیل شناخته می‌شود. از این رو فرزندان او بنی اسرائیل نام دارند. به دلیل اینکه بعد از اینکه ده قبیله شمالی اسرائیل گم شدند تنها بازماندگان قوم بنی اسرائیل از قوم یهودا هستند امروزه واژه یهود و ب

یهودیت

یهودیت (به عبری: יהדות Yahedut) دین، فلسفه و روش زندگی قوم یهود می‌باشد. یهودیت، نخستین دین ابراهیمی و نیز به عقیده بسیاری، نخستین دین سازمان یافته یکتاپرست به شمار می‌رود. تورات (که به انضمام نوییم و کتوویم، که مجموعاً تنخ نامیده می‌شود) کتاب مقدس یهودیت است. یهودیت شامل مجموعه گسترده‌ای از دیدگاه‌های مذهبی، تشریفات، شاخه‌ها، و متون مذهبی می‌باشد. امروز اکثر یهودیان پیرو سه شاخه ارتدوکس، لیبرال، و محافظه‌کار می‌باشند و اقلیتی هم پیرو بازسازی خواهی، قرائیم و یهودیت اومانستی هستند؛ از لحاظ دیدگاه‌های مذهبی این شاخه‌ها بسیار متفاوت هستند. در حالی که یهودیان ارتدوکس باور به وحی تورات از طرف خدا، پیروی سخت از قوانین مذهبی، و ظهور مسیحی موعود دارند، یهودیان لیبرال دارای باور به زندگی مدرن، استقلال شخصی، آزاد اندیشی هستند. به باور یهودیان مذهبی، یهودیت، پیمان خدا با بنی اسرائیل است.

یهودیت کانون بیشتر متون و سنت‌هاست و تاریخ، اصول و اخلاق آن بر ادیان ابراهیمی پس از خود از جمله مسیحیت تأثیر به‌سزایی گذاشته‌است. بر طبق قوانین یهودیت، چه نوکیشان و چه افرادی که از مادری یهودی متولد شده‌اند، یهودی خطاب می‌شوند. گرچه یهودیت یک دین است، ولی یهودیان یک گروه قومی-مذهبی بحساب می‌آیند. دین یهودیت دارای تاریخ پیوسته سه تا چهار هزار ساله می‌باشد. یهود (יהוד) ، واژه‌های عبری است، به معنای ستوده و همچنین صفتی اکتسابی است که به ساکنین یهودیه، قسمتی از سرزمین اسرائیل که سبط یهودا بر آن زندگی می‌کردند، داده می‌شود، ولی همچنین برخی معتقدند در گذشته همه بنی اسرائیل را نیز به این نام خوانده‌اند. در ایران از عنوان «جهود» و «کلیمی» یعنی پیرو موسی کلیم‌الله نیز برای نامیدن یهودیان استفاده می‌شود. به باور یهودیان مذهبی، اصل یهودیت از وعده خدا با ابراهیم، اسحق، و یعقوب شروع

می‌شود، و رسماً با نزول قوانین تورات به موسی و ورود بنی اسرائیل به سرزمین موعود کامل می‌شود.

پیروان یهودیت در بسیاری از کشورهای جهان ساکن هستند. جمعیت یهودیان جهان ۱۳،۷۴۶،۱۰۰ نفر (۱۷،۹۳۶،۴۰۰، شامل افرادی که بر حسب هلاخا یهودی قلم داد نمی‌شوند)، معادل حدود ۰،۱۹٪ جمعیت جهان می‌باشد. حدود ۶،۱ میلیون نفر ساکن اسرائیل و ۵،۲۷۵،۰۰۰ (۶،۸ میلیون کل) نفر ساکن ایالات متحده آمریکا و ۱،۵ میلیون نفر در اروپا، و مابقی در اقیانوسیه، قاره آمریکا و آفریقا ساکنند. بسیاری از قوانین مدنی و اصول و اخلاق اندیشه‌های سکولار غرب از جنبه‌ها و دیدگاه‌های یهودیت که مبنای مسیحیت بوده است منشأ می‌گیرند. یهودیان ایران دارای تاریخ ۲،۷۰۰ ساله هستند و برحسب آمار ۱۳۹۱، ۸،۷۵۶ یهودی ساکن ایران هستند.

چه کسی یهودی است؟

هودیت بر خلاف اسلام و مسیحیت دارای بعد نژادی بسیار مهمی است. از این رو جداسازی نژاد، ملیت، فرهنگ و دین یهودی از هم بسیار مشکل است. در دید سکولار یهودی امروزی کسی یهودی است که یا دارای نژاد یهودی بوده باشد چه مذهبی باشد و چه به تعالیم دینی یهودی بیتوجه باشد و یا کسی که به صورت رسمی به دین یهودیت گرویده باشد.

ولیکن به صورت تاریخی هویت یهودی بر اساس فقه یهودی (هلاخا) تعریف می‌شود. تعریف رسمی یهودی بودن بر اساس تلمود و سنت شفاهی یهودیان است که به حدود سال ۲۰۰ میلادی بازمی‌گردد. بر اساس تفسیر روحانیون یهودی (حاخامها) از کتاب مقدس ازدواج بین یهودی و غیریهودی (جنتیل) ممنوع است؛ ولیکن فرزند به دنیا آمده از ازدواج یک زن یهودی و مرد غیریهودی از قوم اسرائیل محسوب می‌شود. این تفسیر از تفسیر بر روی آیه عزرا ۲: ۱۰-۳ گرفته شده است که در آن عزرا مردانی از قوم اسرائیل که زنان غیریهودی (جنتیل) ازدواج کرده بودند را مذمت کرده و آنان را به ترک آنان وادار می‌کند.

نی اسرائیل و عبری/عبرانی به صورت مترادف به کار می‌روند حال آنکه بنی اسرائیل و عبرانی شامل تمامی فرزندان یعقوب و یهودی به معنی بازماندگان پادشاهی یهودا است.

همه چیز درباره یهود

اصول دین

یهودیان معتقدند موسی ده فرمان و تورات را از کوه سینا با خود پایین آورد؛ و به جز پنج کتاب (سفر) موجود، تورات محتوای دیگری هم دارد که آن را میشنا یا تورای شفاهی هم می‌نامند که در آن توضیح می‌دهد، چگونه می‌توان قوانین پنج سفر را انجام داد. تفسیری که بر میشنا نوشته شده است گمارا نام دارد و این دو کتاب را با هم تلمود می‌نامند.

یهودیان سنتی معتقدند خداوند تورای مکتوب و شفاهی را به موسی داد و او آن‌ها را با رعایت امانت به یهودیان رسانید و آنچه که امروز در دست ماست هم دقیقاً همان نسخه اولیه است و همه دستورات آن باید اجرا شود.

یهودیان لیبرال می‌گویند تورات الهام خداوند است اما انسان‌ها آن را نوشته‌اند و دستورات اخلاقی آن همیشه لازم‌الاجرا هستند، بر خلاف بسیاری دستورات آیینی که امروزه لازم نیست انجام شوند.

در یهودیت به بحث گذاشتن فرمان‌ها و تحقیق دربارهٔ چگونگی اجرای آنها حرکتی مثبت تلقی می‌شود. تلمود پر است از قصه‌های کسانی که در این موارد با هم بحث می‌کردند. لطیفه‌ای در این باره هست که می‌گوید «دو یهودی، سه نظر». برخی از این نظرات را همه یهودیان پذیرفته‌اند اما برخی دیگر هنوز مورد بحث هستند.

امروزه یهودیت رهبر واحدی ندارد که تصمیم بگیرد فرمان‌ها را چگونه باید اجرا کرد یا به چه چیز باید اعتقاد داشت. یهودیان اعتقادات و نظرات مختلفی دارند.

ده فرمان را همه یهودیان در پای کوه سینا شنیدند. این خاصیت ده فرمان است اما یهودیان در مورد این که که تمام ششصد و سیزده دستور تورا به یک اندازه اهمیت دارد اتفاق نظر ندارند.

یهودیت داگما (اصول عقاید) رسمی ندارد، هیچ مجموعه عقایدی نیست که یک یهودی باید باور داشته باشد، و در واقع اعمال مهمتر از عقاید هستند. در طول تاریخ علمای یهود سعی به ایجاد اصول دین کردند، معروفترین آنها موسی بن میمون یک معلم معروف یهودی در قرن دوازدهم میلادی بود که فهرست اعتقادات سیزده گانهٔ یهودیان را چنین تنظیم کرد:

1. خدا همه چیز را خلق نمود و هم چنان همه چیز را اداره می‌کند.

2. تنها یک خدا وجود دارد که در همه چیز کامل است.
3. خدا بدن ندارد و شبیه هیچ چیزی در این دنیا نیست.
4. خدا همیشه بوده و همیشه خواهد بود.
5. انسان‌ها باید تنها برای خدا عبادت کنند.
6. کلام تمام انبیای بنی اسرائیل درست است.
7. پیش‌گویی‌های موسی درست است و او بالاترین پیامبری است که بوده و خواهد بود.
8. خدا تورات را به موسی داد.
9. تورات تغییر نخواهد کرد و تورات دیگری هم نخواهد آمد.
10. خدا افکار و اعمال همه را می‌داند.
11. خدا کسانی را که از دستوراتش پیروی می‌کنند پاداش و مخالفینش را عذاب خواهد داد.
12. ماشیح خواهد آمد.
13. خدا مردگان را به زندگی بر خواهد گرداند.

هلاخا

نوشتار اصلی: هلاخا

هلاخا (به عبری: הלכה)، به مجموعه قوانین شریعت یهود گفته

می‌شود، قوانینی که از تنخ، تلمود و خاخام‌ها و همچین آداب و رسوم یهودیان ناشی می‌گردد.

ده فرمان

ده فرمان این‌ها هستند:

1. به خدا اعتقاد داشته باشید
2. جز او کسی یا چیزی را نپرستید تصویری یا مجسمه‌ای را به عنوان خدا نسازید به آن ارادت نوزید و آن را تعظیم نکنید
3. نام خدا را بیهوده نبرید
4. شبات نگه دارد یعنی در روز هفتم استراحت کنید
5. به والدین خود احترام بگذارید
6. قتل نکنید
7. زنا نکنید
8. دزدی نکنید
9. شهادت دروغ ندهید
10. به مال دیگری حسد نوزید

قوانین هفتگانه نوح

نوشتار اصلی: قوانین هفت‌گانه نوح

هفت فرمان اخلاقی است که بر اساس تلمود و توسفتا، از سوی خدا به نوح داده شد و تمام آدمیان باید از این دستورها اطاعت کنند؛ اگر هم جنتیها (غیریهودیان) به این هفت فرمان پایبند باشند و آنها را رعایت کنند، به رستگاری می‌رسند.

1. ممنوعیت بت پرستی: بت نپرستید.
2. ممنوعیت قتل: خون کسی را به ناحق بر زمین نریزید، خودکشی نکنید و فرزندان خود را نکشید و قربانی نکنید.
3. ممنوعیت زنا: زنا نکنید.
4. ممنوعیت قسم ناروا: سوگند ناروا نخورید و تهمت نزنید.
5. گوشت حیوان زنده و خون را نخورید.
6. عدل و داوری را برپا سازید.
7. تشکیل دادگاه شرعی برای نظارت بر انجام شش فرمان مورد اشاره.

آخرت و زندگی بعد از مرگ

نوشتار اصلی: عوالم حبا

در نخستین نوشته‌های تنخ یهودی، سخنی از زندگی پس از مرگ، کیفر و پاداش، بهشت و جهنم نمی‌رود. اعتقاد بر این بود که مردگان به سرزمین مردگان که شئول نامیده می‌شد، می‌روند. مرگ زودرس، کیفر

خدایی دانسته می‌شد که بدکاران و کافران به آن دچار می‌شوند و زندگی طولانی بالاترین خوش‌بختی دانسته می‌شد؛ زندگی پس از مرگ نامشخص تلقی می‌گردید. ظاهراً به این دلیل که مردم همسایه اسرائیل، به زندگی پس از مرگ به شیوه زندگی در قبر باور داشتند؛ اسرائیلیان از آن‌ها دوری می‌جستند. بنی‌اسرائیل، از دفن کردن اشیاء در گورها پرهیز می‌کردند؛ زیرا انسان را از خاک می‌دانستند که به خاک بازمی‌گردد. در دوره‌های بعدی، باور به آخرت در بین یهودیان به وجود آمد. در کتاب حکمت آمده‌است:

آری، خداوند به راستی انسان را نابودناشدنی آفریده‌است؛ چنان‌چه خود نابودناشدنی‌است.

در تلمود آمده‌است:

اگر کسی برانگیخته شدن مردگان را نفی کند، در روز رستاخیز بهره‌ای نخواهد برد.

• ماشیح یا مسیح کسی است که به اعتقاد یهودیان ظهور خواهد کرد و نجات دهنده آنها خواهد بود.

اخلاق

تیکون عوالم

نوشتار اصلی: تیکون عوالم

تیکون عوالم اصطلاحی در عرفان یهودی یا کابالا است که اعتقاد دارد وظیفه یهودیان در دنیا تعمیر دنیا است. بر این اساس وقتی نور الهی از بالای درخت زندگی به پایین سرازیر شد باعث شکست ظروفی که این نور در آنها قرار می‌گرفت شد و تکه‌های این ظروف در دنیا پخش شدند. از این رو هر چیزی در دنیا دارای این جرقه‌های الهی است.

رفتار با دیگران

۶۱۳ میتزووت

میتزووت (به معنی فرمان‌ها یا دستورات)، اعمال مطرح در مذهب یهودیت هستند. میتزوا (مفرد) دستوری است که خدا به مردم می‌دهد. برخی میتزوا را به عمل صالح یا نیکوکاری ترجمه می‌کنند. ششصد و سیزده میتزووت در تورا وجود دارد، که یهودیان موظف به انجام دادن آنها هستند. برخی در مورد پرستش خدا، زندگی روزمره داخل هستند و برخی در مواقع خاص صورت می‌گیرند. بسیاری از این دستورها را الان نمی‌توان اجرا نمود چرا که معبد مقدس اورشلیم تخریب شده است.

حسید

نوشتار اصلی: یهودیت حسیدی

صداکا

کتاب‌های مذهبی

۱. تنخ شامل ۳۹ کتاب است که در دوره‌ای بیش از هزار سال به رشته تحریر در آمده‌اند. یهودیان و حتی مسیحیان برای کتاب مقدس، تقدس والائی قائلند و آن را الهام خداوند بر نویسندگان کتاب مقدس می‌دانند و بر این باورند که کتاب مقدس دو مؤلف دارد یکی خدا و دیگری بشر و بین ایندو عنصر خدایی و بشری جدایی وجود ندارد. تنخ خود به ۳ بخش تقسیم می‌شود:

- تورا
- نوییم
- کتوویم

سری تلمود بابلی

۱. تلمود بابلی

۲. تلمود اورشلیم

میشنا

گمارا

توسفتا

۳. میدراش

۴. آثارهالاخایی

• ۱. تور

• ۲. میشنه تورا

• ۳. شولحان عاروخ

• ۴. رسالات سؤال و جواب

۵. توسفتا

۶. پیوت کتاب شعرهای مذهبی

۷. زوهر کتاب اصلی عرفان یهودی یا کابالا

۸. سیدور کتاب نماز و ادعیه

هویت یهودی

قوم یهود

مفهوم قوم برگزیده

نوشتار اصلی: یهودیان به عنوان قوم برگزیده

نوشتار اصلی: نور در بین ملتها

گرویدن به یهودیت

نوشتار اصلی: گرویدن به یهودیت

آنوسیم

نوشتار اصلی: آنوسی

آنوسیم (به عبری: אָנוּסִים)، در عبری جمع «آنوس» و به معنی «مجبور شدگان» است. در آیین یهودی، کلمه‌ای حقوقی است که به یهودیانی که مجبور به ترک غیر اختیاری آئین یهودیت شده‌اند ولی همه تلاش خود را می‌کنند تا در شرایط اجبار به آیین یهودی خود پایبند باشند، اطلاق می‌شود. بر اساس فقه یهودی آنوسیان یهودی محسوب می‌شوند حتی اگر چندین نسل به صورت مخفی زندگی کرده باشند.

جمعیت یهودیان

یهودیان بر خلاف ملت‌های دیگر در محل خاصی در دنیا زندگی نکرده‌اند. تنها یهودیان به مدت کمی در زمان معبد اول و دوم دارای کشور مستقلی بودند و از این زمان به بعد در تمامی دنیا در بین ملت‌های دیگر به صورت اقلیت زندگی می‌کردند. امروزه کشورهای ایالات متحده، اسرائیل، کانادا، انگلستان، فرانسه، آرژانتین و آفریقای جنوبی دارای جمعیت یهودی زیادی هستند. بر اساس آمار سال ۲۰۱۳

در تمامی دنیا ۱۳,۹ میلیون یهودی وجود دارد که اسرائیل و ایالات متحده ۸۰٪ از این تعداد را در خود جای داده‌اند.

تقسیمات سنتی و نژادی

ملت یهود خود به چند دسته تقسیم می‌شود که از نظر ظاهری، رنگ، فرهنگ، موقعیت مکانی، آداب و رسوم متفاوت هستند.

- اشکنازی: یهودیان که ریشه از اروپا و روسیه دارند.
- میزراهی: یهودیان که ریشه از خاورمیانه هستند.
- سفارادی: یهودیان ساکن حوضه دریای مدیترانه در اروپا و مراکش هستند.
- بتا اسرائیل: یا یهودیان اتیوپی که سیاه پوستند.
- بنه روما: یهودیانی که از ایتالیا سرچشمه می‌گیرند.

زبان‌ها

- عبری
ییدیش
یهودی-عربی
یهودی آرامی
گوش بخارائی
یهودی-تاتی

لادینو

یهودی-پارسی

الفبای عبری

نوشتار اصلی: الفبای عبری

حروف الفبای عبری در نوشتن خط عبری و نیز برخی نشانه‌های علمی و ریاضی بکار می‌رود.

نمازها و دعاها

لباس‌های مذهبی

لباس مردان: در کنیساها و جوامع مذهبی کلاه‌ی بنام کیپا، که از جنس مخمل یا ساتن یا کاموایی است، بسر گذاشته می‌شود و لباسی سفید و شلواری سیاه می‌پوشند و برای خواندن نماز شالی بنام تالیت و تفیلین (دو نوار سیاه رنگ که دارای جعبه‌ای از آیات تورا می‌باشد که یکی بدست و دیگری به روی پیشانی بسته می‌شود) می‌بندند. بعضاً رسم است که شال باریکی بنام آتاراه روی تالیت می‌اندازند. همچنین بندی بنام ضیضیت از روی شلوار آویزان می‌گردد.

نمازها

یهودیان معمولاً در هر روز سه نماز می‌خوانند و در روز شبات و سایر روزهای مقدس فرقه‌های ارتدکس و محافظه کار یک نماز اضافی هم به نام موساف خوانده می‌شود. نماز پنجمی هم به نام نئیل وجود دارد که اکنون تنها در یوم کیپور دهمین روز از ماه تیشری که اوایل پاییز است خوانده می‌شود. می‌توان نماز را فرادی یا به جماعت یا به همراه منیان خواند. مثل نماز اسلامی در یهودیت هم نماز جماعت ارجح است و بخش‌هایی هم دارد که جز در جماعت اجرا نمی‌شود. اکثر مراسم آیینی در یهودیت با ملودی سنتی به نام نیگون به حالت آوازی قرائت می‌شود. در هر کنیسه، سکویی کم ارتفاع وجود دارد که حزان بر فراز آن این مناجات را رهبری می‌کند.

برآخاها

اعیاد و مناسبت‌ها

نوشتار اصلی: اعیاد یهودی

برگزار کردن اعیاد در یهودیت ریشه مرکزی ارتباط بشر با خدا و جهان می‌باشد. اعیاد مذهبی که بیشتر نشانه رویدادهای مذهبی نظیر خروج از مصر و نزول تورا و یا ارتباط با طبیعت دارند، این اعیاد شامل:

پسح یا فصح هم نماد آزادی است و هم شکل‌گیری قوم یهود.
شاوت یا عید هفته‌ها

روش هشانا: عیدی است که نمود شروع سال یهودی است.
یوم کیپور: روز آمرزش نیز شناخته می‌شود.

حنوکا

پوریم

عید سوکوت: دو هفته پس از روش هشانا و پنج روز پس از یوم
کیپور آغاز می‌شود و هشت روز ادامه دارد. باورمندان یهودی در
این مدت، به برپایی سوکا می‌پردازند.

سیمخا تورا (شادمانی تورات) - جشن پایان قرائت پنج صحیفه
کتاب مقدس در پایان عید هشت روزه سوکوت.

تو بیشوات

آسارا بتوت

تیشا باو

علاوه بر اعیاد و مناسبت‌های قید شده، مناسبت‌های زیر نیز توسط
بسیاری از یهودیان، بخصوص در اسرائیل برگزار می‌شوند.

روز هولوکاست:

سالروز استقلال اسرائیل

یوم یروشالایم یا روز اورشلیم: روز یک پارچه شدن شهر اورشلیم
در پی پیروزی اسرائیل در جنگ شش روزه.

شبات

شبّات (در عبری **שַׁבָּת** به معنی شنبه) در دین یهودیت به روز تعطیل هفتگی (شنبه) می‌گویند؛ که بصورت نمادین به معنای هفتمین روز خلقت است. یکی از ده فرمان حفظ شبّات است که با غروب جمعه آغاز می‌شود و با غروب شنبه به پایان می‌رسد. شبّات روز استراحت برای تشکر از خداوند برای خلق زمین است.

تقویم عبری

زندگی

چرخه زندگی

نقاط مهم حیات یک یهودی

- تولد
- بریت میلا: نوزاد پسر در هشت روزگی ختنه و نام گذاری می‌شود.
- پیدئون هابن: رسمی است که پدر کودک انجام می‌دهد تا برای اولین فرزند پسرش از معبد نجات بطلبد. بط لاویان و کاهنان این رسم را اجرا نمی‌کنند.
- بت میتزوا: در دوازده سالگی دختر برگزار می‌شود و پس از آن او یک زن تلقی می‌شود.

- بر میتزوا: همان مراسم در سیزده سالگی یک پسر است که توراخوانی و دعاهاى خاصى هم دارد.
- ازدواج
- تولد اطفال
- مرگ

کشروت

نحوه کشتار حیوانات در یهودیت. گردن حیوان با یک ضربه چاقو بریده می‌شود و صبر می‌کنند تا تمام خون حیوان از بدن او خارج شود.

به قوانین یهودیان برای غذاها کشروت می‌گویند یهودیانی که قانون کشروت را رعایت می‌کنند غذاهاى خاصى می‌خورند که با ترتیب خاصى تهیه می‌شود. غذایی که یک یهودی می‌تواند بخورد کوشر نامیده می‌شود. یهودیان سنتی در این مورد حساسیت بسیاری به خرج می‌دهند. یهودیان نمی‌توانند در رستوران‌های غیر کوشر و یا در منزل کسی که کشروت را رعایت نمی‌کند غذا بخورند. گاهی رعایت این اصل دیدار دوستان یا انجام کار را دشوار می‌کند.

- یهودیان می‌توانند همه نوع میوه یا سبزی را اگر خوب شسته شود و مطمئن شوند حشره‌ای در میان آن نیست بخورند.

- یهودیان می‌توانند هر ماهی باله و فلس داری را بخورند. از جمله قزل آلا و ماهی تُن اما خرچنگ صدف و میگو برایشان حرام است.
- یهودیان می‌توانند گوشت هر حیوان نشخوارکننده سم شکافته‌ای را بخورند از جمله: گاو گوسفند بز و آهو.
- گوشت پرندگانی که در تورا برای خوراک مردم ناپاک خوانده شده غیرقابل مصرف است اما مرغ اردک و بوقلمون حلال است.
- غذایی که کسی می‌پزد یا در بسته‌بندی عرضه می‌شود باید به نظر و تأیید متخصص کثروت یا ماشگیاخ برسد.
- گوشت حیوان غیرنشخوار کننده یا غیر سم شکافته حرام است. مثلاً خوک سم شکافته است اما نشخوار نمی‌کند. فیل نه سم شکافته است نه نشخوار می‌کند. هر دو تریف هستند.
- خزندگان، دوزیستان و جوندگان تریف هستند
- هیچ حیوان دریایی که فلس و باله نداشته باشد کوشر نیست مثل کوسه، مارماهی، خرچنگ و میگو
- پرندگان گوشت‌خوار نام برده در تورا برای خوردن مناسب نیستند.
- حیوان را باید با حرکت سریع یک چاقوی بسیار تیز ذبح کرد تا سریع بمیرد.
- تمام خون گوشت باید قبل از خوردن خارج شود.

• غذای کوشر باید در آشپزخانه‌ای تهیه شود که برای غذای کوشر آماده شده است. اگر غذای غیر کوشر در آن پخته شده باشد باید اول به طریق خاصی تمیز شود.

قوانین خلوص مراسم (توماه)

خلوص خانواده (نیداه)

قوانین شست‌وشو (تویلاه)

صنیوت

نوشتار اصلی: صنیوت

در تلمود بابلی، ربی العازر بن صدوق شرحی بر آیه صنیوت از کتاب میکاه نوشت و آن را با مفهوم عفت همراه کرد. (رساله سگه ۳: ۴۹) شرایع یهودیت در واقع مردان و زنان یهودی را به پوشانیدن بدنشان امر کرده است؛ بر اساس هلاخا بر زنان واجب است که موی سر را بپوشانند؛ بر مردان نیز جایز نبود که سرناپوشیده چهار ذراع راه بروند یا تورات را تلاوت کنند. هر چند پوشش سر مردان بیشتر نمادی از تقوای الهی تلقی می‌شد و از قوانین صنیوت دانسته نمی‌شد. بر اساس تورات، شنیدن صدای آواز زنان عروه یا برهنگی دانسته می‌شود. اگر زنی صدایش به قدری بلند بود که وقتی در خانه‌اش سخن می‌گفت،

همسایگان قادر به شنیدن صدایش بودند، مرد حق داشت بدون پرداخت مهریه او را طلاق دهد. بر اساس قانوننگیا، تماس و دست دادن زن و مردی که وابستگی خانوادگی نزدیک ندارند، جایز نیست. بر اساس قانونایهود، زن و مرد بیگانه از خلوت کردن با هم منع شده‌اند. در کنیسه‌های یهودی، زنان و مردان به وسیلهٔ پرده‌ای به نام مهیتزا از هم جدا می‌شوند. فتاوی یهودی همچنین اختلاط زنان و مردان در رقصیدن را جایز نمی‌دانند. بر اساس شولحان عاروخ، پوشیدن لباس جنس مخالف و نیز پوشیدن لباس کفار ممنوع می‌باشد.

اماکن مقدس

ارض بیسرائل

بیت هامیقداش

نوشتار اصلی: هیکل سلیمان

نوشتار اصلی: معبد دوم اورشلیم

هیکل مقدس (به عبری: **בית המקדש הראשון** تلفظ: بیت همیقداش) به معنایخانه مقدس و به عربی بیت المقدس، یا هیکل سلیمان مجموعه‌ای از معابد مقدس و اماکن مذهبی یهودیان در کوه معبد است که در شهر باستانی اورشلیم قرار دارد. بر باور یهودیان، پرستش‌گاه اورشلیم، مکان حضور دایمی خدایی است که معبد متعلق

به اوست و نیروی الهی او همواره در مکان مقدس پرستش‌گاه فیضان دارد. معبد اورشلیم اکنون ویران شده است. در کتاب مقدس عنوان هیکل برای این بنا به کار رفته است. به باور یهودیان، معبد به دستور خدا و توسط سلیمان ساخته شد.

سنهدرین

نوشتار اصلی: سنهدرین

سنهدرین (عبری: סנהדרין) به معنی «با هم نشستن» یا «انجمن» (دادگاه و شورای عالی یهودیان در زمان گذشته بود که از بیست و سه قاضی از شهرهای اسرائیل، تشکیل می‌شد. اعضای سنهدرین، ۷۱ تن بودند. سنهدرین بزرگ، در اورشلیم، واقع بود. دادگاه در همه روزها، جز در روزهای عید و روز سبت، برقرار بود. رئیس سنهدرین ناسی و رئیس عدالت آن او بیت دین نامیده می‌شد. سنهدرین، در زمان تئودوسیوس دوم منحل شد و عنوان ناسی نیز ممنوع گشت. در زمان عمر بن خطاب، تلاشهایی برای احیای سنهدرین در اورشلیم صورت گرفت؛ اما موفقیت آمیز نبود.

کنیسه

کنیسا یا کنشت به نیایشگاه و محل اجتماعات دینی یهودیان گفته می‌شود.

میکوه

نوشتار اصلی: میکوه

یا میقوه، به استخر یا حمام برای امر غسل گفته می‌شود.

سوکاه

نوشتار اصلی: سوکوت

سوکا (به عبری: סוכה) (سایبانی است که با آغاز عید سوکوت، یهودیان در کنار خانه یا بالکن آپارتمان خود برپا می‌کنند و سقف آن را با شاخه‌های بزرگ نخل یا درختان دیگر می‌پوشانند. بر طبق فرامین مذهبی، دیوارهای سایبان می‌بایست از پارچه، برزنت و یا چوب ساخته شود.

یهودیان باورمند، در هفت روز عید سوکوت غذای روزانه خود را در سوکا صرف می‌کنند و مردان شب را به تنهایی در داخل آن به روز می‌رسانند. در ایام عید سوکوت، یهودیان به دید و بازدید از یکدیگر می‌روند و در سوکا از یکدیگر پذیرائی می‌کنند.

یشیوا

زیارتگاه‌ها

- دیوار ندبه (در عبری: הכותל המערבי، تلفظ: کوتل همعرابی) (به معنای دیوار غربی) تلفظ عامیانه عبری: کُتل) مقدس‌ترین مکان مذهبی یهودیان است که بر روی تپه موریاء در شهر اورشلیم قرار دارد. بر باور یهودیان دیوار ندبه از آخرین باقی‌مانده‌های هیكل سلیمان و دومین پرستش‌گاه اورشلیم و مرکز دعا برای یهودیان سراسر جهان است.
- حرم ابراهیمی یا غار پدران: در اورشلیم مکانی که آدم، حوا، ابراهیم، اسحق، لیا، یعقوب، ساره و ربکا در آن بخاک سپارده شده‌اند.
- آرامگاه مادران: در طبریه آرامگاه میریام، صفورا، یوکابد، ابیگایل و الیشوا می‌باشد.
- آرامگاه استر و مردخای در همدان
- آرامگاه راحل در نزدیکی بیت لحم
- آرامگاه داود در اورشلیم
- آرامگاه دانیال در شوش
- آرامگاه حبقوق در تویسرکان و همچنین در [حکوک]، اسرائیل.
- آرامگاه بنیامین در کفار سابا

• آرامگاه یوسف در نابلس، قبرهای افرایم و [منسی]] فرزندان یوسف هم در این آرامگاه هست.

شهرهای مقدس

- اورشلیم
- حبرون
- صفاد
- طبریه

افراد مهم

داوران

نوشتار اصلی: دیان

پیامبران

روحانیون

• کوهن: رهبران مذهبی از نسل هارون که رهبری قوم را در گذشته بر عهده داشتند.

- لاویان: لاویان طبقه روحانی بودند که فرزندان لوی یکی از فرزندان یعقوب بودند. این قبیله به صورت کلی وظیفه انجام اعمال مذهبی را داشتند.
- خاخام یا ربی: که مسئول امور مذهبی می باشد.

حذان: قاری ادعیه (اذانگو)
گبای: متصدی امور روزمره، خادم

تقسیمات مذهبی

جز سه گروه محافظه کار اصلاح طلب و ارتدوکس گروه‌هایی با تعداد کمتری هم وجود دارند مثل قرائون. هر گروهی بر اساس فهم خودش از یهودیت اعمال خودش را دارد. برخی از یهودیان بسیاری قوانین را کنار گذاشته‌اند. مثلاً اصلاح طلبان یا لیبرال‌ها کثروت یا شبات را رعایت نمی‌کنند و به جای آن جنبه‌های اخلاقی یهودیت را مد نظر قرار می‌دهند. یهودیان که دیدند با این اوضاع سنن یهودی از دست می‌رود برای حفظ سنن پس از لیبرال‌ها علیه آنان محافظه کاران را به وجود آوردند. ارتدوکس‌ها این هر دو را مردود می‌شمرند و تغییراتی را که آن‌ها به وجود آورده‌اند از اعتبار ساقط می‌دانند.

• ۱. ارتدوکس یا سنتی

• حارديم اولترا ارتدوکس

• ناتوری کارتا (یهودیان ضد صهیونیست)

• خسدیم

• خبد لوباویچ

• ساتمار

• بلز

• مدرن ارتدکس

• ۲. لیبرال / ترقی خواه / اصلاحگرا / ریفورم

• یهودیت لیبرال انگلستان

• ریفورم کلاسیک

• ریفورم آمریکای شمالی

• ریفورم آلمان

• ریفورم انگلستان

• ریفورم اسرائیل

• ۳. یهودیت محافظه کار

• کانسروادوکس

• ۴. قرائیم

- ۵. بازسازی خواه (Reconstructionist Judaism)
- ۶. هایمنوت یهودیت اتیوپیایی
- ۷. نئولوگ: فرقه مشابه محافظه کار، که در قرن نوزدهم در مجارستان پدید آمد.
- ۸. تجدیدگر Jewish Renewal
- ۹. یهودیت اومانیستی

تقسیمات تاریخی

- صدوقیان مبنای قرآیم امروزی
- فریسیان مبنای یهودیت ارتدوکس امروزی
- اسنیان
- زیلوت‌ها یا غیوریون
- سامری‌ها* دارای ۷۵۰ پیرو، ولی خود را یهودی خطاب نمی‌کنند.
- مسیحیت اولیه
- ابیونیان
- یهودیت هلنیستی

عرفان و کابالا

نوشتار اصلی: کابالا

نوشتار اصلی: عرفان مرکابا

کابالا نامی است که بر تصوف یهودی اطلاق می‌شود و تلفظ اروپایی قبّاله عبری است به معنی قدیمی و کهن. این واژه به شکل قباله برای فارسی زبانان و عربها است. بیشتر یهودیان ارتودوکس به آئین کابالا (کابالیسم) اعتقاد دارند. بر اعتقاد هواداران و معتقدین به آئین کابالا، فهمیدن و درک رموز مخفی در آئین کابالا، باعث می‌شود تا انسان بصورت روحانی‌واری به خدا نزدیکتر شود و بدین ترتیب بشریت به قدرت والایی از رموز مخفی خدا که برای دیگر انسانها پوشیده‌است، پی می‌برد. مهمترین منابع و کتب کابالیستی که به عنوان ستون فقرات و پایه اصلی «آئین کابالا» درآمدند، شامل مجموعه کتب عبری زوهار (به معنای «کتاب روشنایی») و هیچالوت (به معنای «کاخ‌ها») می‌شوند که به قرن اول میلادی بازمی‌گردند. نهایتاً در قرن سیزدهم میلادی کتاب زوهار نوشته شد که تفکر و شکل کنونی «آئین کابالا» را تشکیل داد.

تاریخ یهودیت

پیدایش یهودیت

زیگموند فروید در کتاب موسی و یکتاپرستی، موسی را پیرو آخناتون فرعون یکتاپرست مصری و دین آتون می‌داند. سپس به علت سست شدن قدرت امپراتوری پس از آخناتون و طرد دین آتون توسط مصریان، موسی این دین را به جای ادامه در مصر به قوم یهود منتقل می‌کند. یهودیان آن زمان در قلمرو مصر ساکن بودند. موسی همچنین رسم مصری ختنه را به قوم یهود داد.

این دین با ادعای پیامبری موسی از طرف یهوه آغاز شده و به نام‌های چون: دین عبری، دین بنی‌اسرائیل، دین کلیمی و دین یهودی آشنا است. رابرت هیوم در کتاب ادیان زنده جهان می‌گوید «این واژه نخستین بار در حدود یکصد سال پیش از میلاد مسیح در ادبیات یونانی-یهودی به کار رفته‌است و واژه دیگری که تمام تاریخ این دین را در بر بگیرد، وجود ندارد».

به اعتقاد یهودیان، موسی از طرف یهوه مأمور دو هدف بود، نخست دعوت بنی‌اسرائیل به عبادت خدای یکتا یا یهوه و دوم آزادی قوم بنی‌اسرائیل از اسارت فرعون مصر. بعد از موسی، یوشع رهبری بنی‌اسرائیل را برعهده گرفت و بعد از یوشع، پیامبران زیادی با آوردن کتاب مقدس، هدایت قوم بنی‌اسرائیل را عهده‌دار شدند. یهودیان، عهد قدیم را محصول تعالیم انبیاء، خود می‌دانند، تعالیمی که از موسی (حدود ۱۲۵۰ سال قبل از میلاد) شروع و به ملاکی (حدود ۱۶۰ قبل از

میلاد) ختم می‌شود. از عهد قدیم دو نسخه مهم قدیمی موجود و در دسترس است: یکی به زبان اصلی، یعنی عبری و دیگری به زبان یونانی که به ترجمه سبعینیه (با هفتادتنان) معروف است. قدیمی‌ترین نام عبری کتاب مقدس هاسفریم به معنای الکتب می‌باشد.

تاریخ باستان

تاریخ میانه

حسیدیت

نوشتار اصلی: یهودیت حسیدی

روشنگری و اصلاحات (هاسکالا)

تاریخ قرن بیستم و هولوکاست

نوشتار اصلی: هولوکاست

تاریخ معاصر

یهودیان ایران

نوشتار اصلی: تاریخ یهودیان در ایران

پیشینه حضور یهودیان در ایران به ۲۷۰۰ سال پیش بازمی‌گردد. آنها پس از ویرانی معبدشان توسط بخت النصر فرمانروای قوم آشور، به مناطقی در جنوب عراق فعلی و ایران که زیر سلطه آشوریان درآمد بود کوچانده شدند. از اماکن مذهبی مقدس نزد یهودیان در ایران می‌توان به آرامگاه آستر و مُردخای و مزار حجی پیامبر در همدان و پیغمبریه در قزوین و آرامگاه دانیال نبی در شوش و قبرستانی به نام گیلیارد در دماوند و بسیاری دیگر اشاره کرد. ایران پس از اسرائیل و ترکیه دارای بیشترین جمعیت یهودی در خاورمیانه است.

مطالب وابسته

یهودستیزی

نوشتار اصلی: تاریخ یهودستیزی

یهود دوستی

انتقاد از یهودیت

اسرائیل

صهیونیسم و یهودیت

دیدگاه در مورد همجنسگرایی

نوشتار اصلی: یهودیت و همجنسگرایی

یهودیت و فمینیسم

نقش زنان

سمبل‌ها

- منوره:
- شوفار:
- ستاره داوود

ارتباط یهودیت با سایر ادیان

فرقه‌های خارجی

- غیر سنتی Alternative Judaism
- علوم یهود Jewish Science
- یهود-بودایی
- یهودیت مسیحایی
- نئو پاگان کنعانی
- عبریان سیاه اسرائیلی

13 اصل ایمان

من با ایمان کامل باور دارم که خالق، که برکت باد نامش، خالق و راهنمای هرچیزی است که آفریده شده و آفریده خواهد شد.

من با ایمان کامل باور دارم که خالق، که برکت باد نامش، تنها یکی است و واحد و یکتا خواهد ماند.

من با ایمان کامل باور دارم که خالق، که برکت باد نامش، جسمی ندارد و بدون هرگونه خصلت و شکل قابل درک است.

من با ایمان کامل باور دارم که خالق، که برکت باد نامش، نخستین ازلی و آخرین ابدی است.

من با ایمان کامل باور دارم که خالق، که برکت باد نامش، تنها دهنده خواسته و دعای من است.

من با ایمان کامل باور دارم که سخن تمامی پیامبران خدا، حق و درست است.

من با ایمان کامل باور دارم که موسی بر حق است و آنچه گفت درباره پیش و پس از خود، راست و درست است.

من با ایمان کامل باور دارم که توراتی که در دست من است همان کتابی است که خدا بر او نازل نمود.

من با ایمان کامل باور دارم که خالق، تورات را برای ما فرستاد و تغییری در آن نخواهد داد که جلال باد نامش.

من با ایمان کامل باور دارم که خالق، که برکت باد نامش، تمامی نیازهای بشر را می‌داند، بر اندیشه آنها واقف است و چنانچه مکتوب است که برآورنده قلب‌ها و درک کننده اعمالشان است (مزامیر ۱۵:۳۳).

من با ایمان کامل باور دارم که خالق، که برکت باد نامش، بر کسانی که تورات را عمل کنند پاداش دهد و آنانکه اجرا نکنند، جزا خواهد داد.

من با ایمان کامل باور دارم که مُنجی و نجات‌دهنده، روزی برای ما خواهد رسید و من هر روز برای آمدنش انتظار می‌کشم.

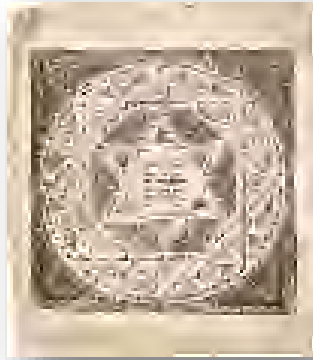
من با ایمان کامل به زندگی دوباره پس از مرگ باور دارم و ذکر و نامش بلندمرتبه باد برای همیشه و تا ابد.

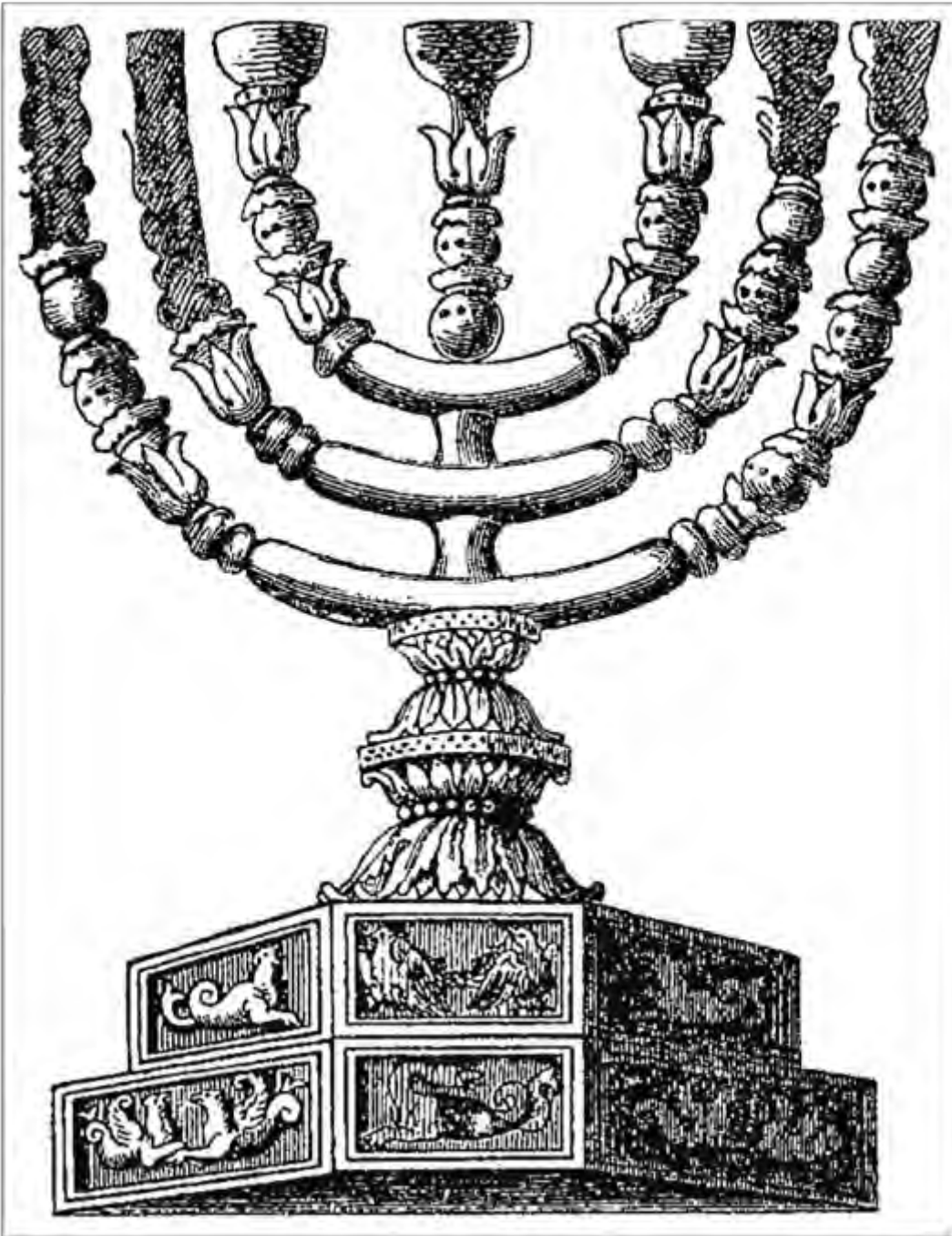
تصاویری از یهودا

منابع
دانش نامه-ویکی پدیا

پایان